

Област Ловеч

▶ Население (2016)	130 358
▶ Територия (кв.км)	4128,8
▶ Брой на населените места	149
▶ Дял на населението в градовете (%)	62,6

Общ преглед

Въпреки че през последните няколко години благосъстоянието в област Ловеч расте, темпът е относително бавен и брутният вътрешен продукт на глава от населението остава значително под средния за страната. Пазарът на труда отново среща трудности през 2016 г. заедно с влошаването на образователната структура на населението. Инвестициите в дълготрайни материални активи и усвоените европейски средства нарастват и достигат средните за страната нива, но размерът на привлечените до момента чужди инвестиции е относително нисък. Данъчната тежест е нехарактерно висока за област с подобен профил на икономическо развитие, но работата на

местната администрация се оценява изключително високо в сравнение с останалите области. Ловеч е сред областите с най-неблагоприятна възрастова структура на населението. Коефициентът на записване в училищата е сравнително висок, но делът на отпадналите от основното и средното образование в областта също е значителен. Областта се характеризира с недостиг на лекари специалисти. Ловеч остава сред областите със сравнително слаба натовареност на съда. Делът на хората с достъп до канализация и свързаността с пречиствателни станции са значително по-ниски от тези в страната. Културният живот не е особено интензивен.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Слабо Незадоволително Средно Добро Много добро

Доходи и условия на живот

Пазар на труда

Инвестиции

Инфраструктура

Данъци и такси

Администрация

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

Слабо Незадоволително Средно Добро Много добро

Демография

Образование

Здравеопазване

Сигурност и правосъдие

Околна среда

Култура

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ ●●●

Доходи и условия на живот ●●

Кризата се отрази неблагоприятно върху икономиката на област Ловеч. Въпреки че в годините след нея БВП на човек от населението започва отново да нараства, през 2015 г. той забавя ръста си до 1% (при 7% номинално за страната) и отново отдалечава Ловеч от средните за страната стойности. Заплатите и доходите също продължават да нарастват, но остават под средните стойности за страната. Средната годишна работна заплата в областта през 2015 г. е малко над 8000 лв., докато в страната надхвърля 10 500 лв. Годишният доход на лице от домакинството в областта пък изостава с над 1000 лв. от средния – 4123 лв. при 5167 лв. за страната през 2016 г.

Всичко това предопределя и сравнително високите дялове на местното население, живеещо с материални лишения, и на това, живеещо под националната линия на бедност. През 2015 г. и при двата показателя се наблюдава намаление в областта.

Пазар на труда ●●

През 2016 г. икономическата активност в областта намалява рязко и Ловеч става втората област (преди област Монтана) с най-нисък коефициент на икономическа активност в страната – 56,9% при 68,7% в страната. Този срив е съпътстван от намаляване и на безработицата, и на заетостта в областта. Коефициентът на заетост достига до 52,4% и се отдалечава значително от средните 63,4% за страната.

Намаляването на икономическата активност и на заетостта в областта вероятно е свързано и с рязкото влошаване на образователната структура на населението на възраст между 25 и 64 години. След тригодишен ръст дялът на висшите в областта намалява до 17% при 28% за страната. Дялът на населението с основно и по-ниско образование пък се увеличава до 23% при 18% за страната.

Инвестиции ●●●

След кризата икономическата активност в областта се повишава, въпреки че броят на работещите предприятия остава значително под средния за страната – 42 на 1000 души от населението в областта при 55 на 1000 души за страната. С ръста на предприятията нарастват и инвестициите в областта. Скокът през 2015 г. (с над 60% номинално) почти напълно компенсира изоставането на областта от предишните години и разходите за придобиване на ДМА в Ловеч вече достигат 2316 лв./човек от населението при 2973 лв./човек за страната. Чуждите инвестиции в областта също нарастват, но размерът им изостава значително от средния за страната. Към края на 2015 г. ЧПИ с натрупване достигат 1131 евро/човек при 3250 евро/човек за страната.

Ловеч отново е сред областите със значителни средства, усвоени от еврофондовете. Към 30 юни 2017 г. изплатените

суми по оперативните програми на местни бенефициенти достигат 1395 лв./човек при 1344 лв./човек за страната. В областта най-много средства усвояват общините Луковит и Троян, а най-малко – Угърчин и Летница.

Инфраструктура ●

Гъстотата на железопътната мрежа в областта е 2,6 км на 100 кв.км, което е чувствително по-ниско от средните за страната 3,6 км на 100 кв.км. Гъстотата на пътната мрежа пък е около средната за страната, но дялът на автомагистралите и първокласните пътища остава относително ниска – 15% при 19% за страната. Въпреки това качеството на пътищата в областта остава добро – през 2016 г. 45% от пътната настилка в областта е с добро качество при 42% в страната.

Ловеч е сред областите с най-нисък дял на домакинствата с достъп до интернет (51% при 64% за страната), както и с най-нисък дял на лицата, използвали интернет през последната година (53% при 63% за страната), и през 2016 г.

% Данъци и такси ●●●

Данъците върху недвижимите имоти на юридическите лица и такса смет в общините от областта са сравнително високи, докато останалите местни данъци са под средните за страната нива и през 2017 г. Единствено община Ябланица повишава два от разглежданите местни данъци през 2017 г., но това не се отразява значително на общата данъчна тежест в областта.

Данъкът върху таксиметровия превоз на пътници в областта също е под средните за страната нива. Дори в общините, в които данъкът върху таксиметровия превоз на пътници е най-висок – 500 лв. годишно в Ловеч и Троян (в останалите общини е по 300 лв.), той пак е по-нисък от средните за страната 525 лв. годишно.

Администрация ●●●●●

Оценката на администрацията за предоставянето на услуги на „едно гише“ се повишава и през 2017 г. и поставя областта на първо място в страната. Оценката за развитието на електронно управление също се подобрява и вече е близка до средната за страната. За поредна година областта показва сравнително добра прозрачност на местната администрация. През 2017 г. в рамките на областта най-прозрачни са общините Троян и Тетевен, а най-малко прозрачна отново е община Априлци.

И през 2016 г. област Ловеч е на второ място (след столицата) по най-голям дял на територията, покрита от кадастралната карта – 81% при 23% за страната. Община Луковит все още е с 0% покритие.

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ ●●

Демография ●●

Ловеч е сред областите с най-неблагоприятна възрастова структура на населението и същевременно влошаването ѝ е по-бързо от средното за страната. През 2016 г. Ловеч се присъединява към областите, в които броят на лицата на възраст 65 и повече години е два и повече пъти по-висок от този на лицата до 14 години с коефициент 200,2% при 147,1% за страната. Катализатор за бързото застаряване на населението са силно отрицателните коефициенти на естествен (-12‰ при -6‰ за страната) и механичен прираст (-6‰). Нещо повече – стойностите и на двата коефициента намаляват още през 2016 г.

През 2016 г. делът на градското население остава значително под средния за страната – 63% при 73% за страната. Ловеч е и сред областите с най-ниска гъстота на населението, като показателят бързо намалява с обезлюдяването на областта.

Образование ●●●

Коефициентът на записване в V–VIII клас в област Ловеч е сравнително висок и за разлика от тенденцията в страната през последните години се увеличава на 82,5% при 78,2% за страната през 2016 г. В същото време обаче делът на отпадналите от основното и средното образование в областта също е по-висок от средния. Броят на преподавателите също продължава да е по-нисък – 71 на 1000 ученици при 75 на 1000 ученици в страната.

Учениците в областта се представят сравнително добре на матурите по БЕЛ през 2017 г., като резултатите са близки до средните в страната.

Здравеопазване ●●●

Ловеч е сред областите със сравнително висок брой на здравноосигурените лица, включително и заради изявеното застаряване на населението. През 2016 г. делът им отново нараства и достига 91,3% при 88,1% за страната. Областта е относително добре осигурена с общопрактикуващи лекари (един на всеки 1420 души от населението при 1611 души за страната), но страда от недостиг на специалисти (един лекар от водеща специалност на 621 души от населението при 530 души за страната).

След няколкогодишен спад легловата база в МБАЛ се разширява и достига 4,2 легла на 1000 души от населението през 2016 г., макар и все още да е далеч от средните за страната 5,1 легла на 1000 души. През 2015 и 2016 г. се наблюдава спад на лекуваните болни в Ловеч. През 2016 г. преминалите през болниците в областта намаляват до 205 на 1000 души от населението, а в страната се увеличават до 235 на 1000 души.

Сигурност и правосъдие ●●●

Ловеч остава сред областите със сравнително слаба натовареност на съда и през 2016 г. Един наказателен съдия в окръжния съд в областта разглежда средно по 6,9 дела на месец, а в страната – по 9,4 дела на месец. Това се отразява и на бързината на правораздаване. Делът на наказателните дела, приключили в 3-месечен срок, в областта намалява, но остава по-висок от средния за страната – 93% при 89% за страната. Делът на висящите дела пък е по-нисък от средния за страната.

През 2016 г. регистрираните в областта престъпления срещу личността и собствеността се увеличават и вече са съизмерими със средните нива за страната – 12,5 на 1000 души от населението при 12,6 на 1000 души в страната. Същевременно обаче разкриваемостта в област Ловеч се повишава бързо и вече е значително над средната. През 2016 г. от регистрираните престъпления в областта 59% са разкрити, а в страната – 48%.

Околна среда ●●●●

Заради сравнително слабата урбанизация на областта делът на хората с достъп до канализация е значително по-нисък от този в страната. През 2015 г. с откриването на третото стъпало на пречиствателната станция на град Ловеч свързаността с пречиствателни станции се повишава от 41,2 до 56,6%, но остава под средните за страната 62,3%.

Ловеч продължава да е сред областите с относително чист въздух. И през 2015 г. емисиите на въглероден диоксид в атмосферата са над три пъти по-ниски от средните за страната. Образованите битови отпадъци на човек от населението също са сравнително малко.

Култура ●

Културният живот в областта се характеризира със сравнително нисък интензитет.

След повече от 15 години в Ловеч отново има кино. Посещенията през 2016 г. вече са 20 000, или 150 посещения на 1000 души от населението спрямо средните 778 на 1000 души за страната. Посещенията в театрите пък са три пъти по-ниски от средните за страната и продължават да намаляват. Интересът към местните музеи също намалява, но посещенията спрямо населението остават над средните за страната нива – 805 на 1000 души при 734 на 1000 души в страната.

След няколкогодишно намаление на интереса към библиотеките в областта през 2016 г. посещенията отново се повишават, достигайки 401 на 1000 души при 605 на 1000 души за страната.

Ключови показатели за област Ловеч

Индикатори на икономическото развитие	2011	2012	2013	2014	2015	2016
БВП на глава от населението (лв., текущи цени)	7096	7128	7360	7666	7759	n.a.
Средногодишен доход на лице от домакинството (лв.)	2825	2963	3134	3788	4084	4123
Средна годишна брутна заплата на нает (лв.)	6184	6509	6940	7487	8033	n.a.
Относителен дял на бедните спрямо линията на бедност за страната (%)	33,0	32,9	36,8	31,2	29,2	n.a.
Коефициент на икономическа активност на населението на 15–64 години (%)	63,3	61,1	58,5	56,9	60,2	56,9
Коефициент на заетост на населението на 15–64 години (%)	55,6	52,9	52,2	51,0	54,6	52,4
Коефициент на безработица на населението на 15–64 години (%)	12,2	13,4	10,7	10,2	9,2	7,9
Дял на населението с висше образование на 25–64 години (%)	21,6	16,4	15,8	18,6	20,5	17,3
Брой на нефинансовите предприятия на 1000 души от населението	39	39	40	41	42	n.a.
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (лв./човек)	1094	1076	1136	1388	2316	n.a.
Чуждестранни преки инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване (евро/човек)	946	959	986	996	1131	n.a.
Дял на домакинствата с достъп до интернет (%)	30,3	33,7	34,6	45,8	50,8	51,0
Дял на пътната настилка в добро състояние (%)	40,1	43,0	44,8	47,8	43,7	44,7
Покритие на кадастъра (%)	74,0	74,0	74,0	74,0	80,4	80,5

Индикатори на социалното развитие	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Коефициент на естествен прираст на населението (‰)	-9,7	-10,2	-10,2	-11,2	-11,0	-11,9
Коефициент на механичен прираст на населението (‰)	-4,1	-3,5	-5,3	-4,2	-4,2	-5,6
Среден успех от матурите по БЕЛ	4,48	4,29	4,46	4,35	4,26	4,12
Процент оценки на матурите по БЕЛ под „среден“ 3,00	2,86	3,59	2,51	2,97	6,17	9,92
Нетен коефициент на записване на населението в V–VIII клас (%)	82,0	81,3	80,7	80,0	81,2	82,5
Дял на здравноосигурените лица (%)	89,5	88,9	88,5	89,7	91,1	91,3
Преминали болни за лечение в МБАЛ на 1000 души от населението	204,9	210,2	220,1	213,4	208,8	205,2
Регистрирани престъпления срещу личността и собствеността на 1000 души	13,2	10,9	10,1	9,4	10,1	12,5
Разкрити престъпления срещу личността и собствеността от регистрираните през годината (%)	52,2	51,6	51,8	49,2	45,4	58,8
Дял на висшите наказателни дела (%)	4,4	4,4	6,1	7,6	6,5	7,7
Дял на населението с достъп до канализация, свързано с пречиствателни станции за отпадъчни води (%)	40,9	41,1	41,1	41,2	56,6	n.a.
Емисии на въглероден диоксид в атмосферата (тонове вредни емисии/кв.км)	125,2	115,5	93,8	93,8	93,8	n.a.
Посещения в кината на 1000 души от населението	0	0	0	0	0	150
Посещения в театрите на 1000 души от населението	141	148	186	124	119	101